

sääntynyt huomattavasti. Hiljenty-
misestä ja itseen keskittymisestä
haetaan uudenlaista vahvuutta, jos-
kin usein juuri sen vuoksi, että dy-
naaminen minä olisi aikaisempaa teh-
okkaampi. Asuuko siis staattisen
minän sisällä tarkoitushakuisuus, jo-
ka alistaa hiljaisuudenkin dynaami-
sille pyrkimyksille? Näinhän se var-
masti monen kohdalla on. Liikkeen
ja hiljaisuuden muodostama koko-
naisuus ei olekaan harmoninen,
vaan tae siitä, että elämässä on jän-
nitettä, kumpikin ääripää, ”bisnes ja
jooga”, on hallinnassa.

Jönsson kirjoittaa, että koettu,
henkilökohtainen aika on tärkeintä
ihmisille itselleen. Kellonajan voi
ajatella sen vastakohdaksi ja kellon
kojeeksi, joka mittaa ajan kulutusta.
Monien muiden tavoin Jönsson on
kokenut vapaavyöhykkeiksi junat,
joissa matkustaessaan saattoi olla
rauhassa omassa äänitilassaan. Sit-
ten tulivat kännykät. Matkustajat
pääsivät osallisiksi toistensa työneu-
votteluista, kauppaostoksista ja per-
heriidoista. Kännykkäpuhelut louk-
kasivat Jönssonin mukaan henkilö-
kohtaista aikaa. Myöhemmin asia
korjautui ja nykyään Ruotsin rauta-
teillä kulkee kännykättömiä junan-
vaunuja. Jönsson kuvaa niitä suojel-
luiksi keitaiksi, joissa koetun ajan
tunne voi kehittyä ja vahvistua.

Teknologian kehitys on vaikutta-
nut aikaan monin tavoin. Usein aja-
tellaan, että ennen asiat olivat pa-

remmin, ne olivat jollain tavalla ai-
dompia, inhimillisempiä ja yksin-
kertaisempia. Uusi teknologia on
monissa muodoissaan merkinnyt
elämän- ja ajattelutapojen muutos-
ta. Muutos ei ole näkynyt ainoas-
taan siinä, että ihmisten on täyty-
nyt opetella uusien kojeiden käyt-
töohjeet, vaan myös siinä, että hei-
dän on pitänyt ruveta ajattelemaan
toisin. Juuri kännyköiden yleistymi-
nen on merkinnyt aivan uudenlais-
ta suhdetta tässä ja läsnä olemiseen.
Yhtäältä aikaisemmin merkitykset-
tömistä paikoista tulee merkityksel-
lisiä, kun soitat ”tästä”, ja toisaalta
olet aina toisen tavoitettavissa läsnä,
kun kännykkäsi on päällä. Tässä ja
läsnä olemisen hallinnan taito on
taitoa sulkea kännykkä silloin, kun
siltä tuntuu.

Ajan, hiljaisuuden, äänen ja liik-
keen suhteet ovat langanpätkiä, jois-
ta Jönsson punoo ajatuksiaan. Yksi
niistä koskettaa vanhusta ja yksinäi-
syyttä. Jönsson viittaa ruotsalaiseen
tutkielmaan ja kysyy, kaipaavatko
vanhukset kyläilijöitä. Tutkielman
mukaan kaikki vanhukset eivät ehkä
haluakaan monia vieraita, vaan he
haluavat pitää yksinäisyytensä, hil-
jaisuuteensa ja rauhansa voidakseen
ajatella elämäänsä. Mutta koska
pelkkä ajatteleva ei ole legitiimiä,
on televisiosta tullut hyvä alibi.
Sen voi aukaista, vaipua puolihor-
rokseen ja ajatella katsomisen lo-
massa omia ajatuksiaan. Onko näin?

Olisiko televisiosta tullut keino pi-
tää henkilökohtainen aika itsellä.
Usein tuntuu, että vanhat ihmiset
elvyttäisivät mieluummin kyläilyn
perinnettä. Tästä kertovat myös mon-
et tutkimukset, joiden mukaan koti-
palvelun työntekijät ja muut koti-
in palveluja vievät ammattilaiset
koetaan odotetuiksi vieraiksi. Hei-
dän kanssaan halutaan juoda kahvit
ja jutella. Ja voihan television mer-
kitys olla myös läsnäolon tunne,
tunne muista ihmisistä, heidän ko-
kemuksistaan ja elämästään.

Yhteenvetoa ei Jönssonin aika-
ajatuksista voi tehdä. Aikaa voi ke-
lata yhä uudestaan edestakaisin. Jo-
tain voi oppia ja jonkin pohtimista
jatkaa edelleen omassa elämässään.
Kirjaa voi suositella kaikille, jotka
ovat kiinnostuneita kiireestä ja siitä,
miksi niin työelämän kuin vapaa-
ajankin kiirettä piderään tavoiteltu-
na asiana, yhtenä ihmisen arvon
mittana. Kirja on piristävä vaihto-
ehto ajan- ja elämänhallinnan op-
paiden joukossa. Se ei pakota, vaan
antaa ajattelunaiheita.

ANNE KAINLAURI

BODIL JÖNSSON

10 AJATUSTA AJASTA

HÄMEENLINNA: TAMMI, 2000

151 s.

HIDASTA JA NOPEAA TIEDOTUSTUTKIMUSTA

Joskus 1980-luvulla tapasin Helsin-
gissä Klaus Mäkelän, hyvin etevän
yhteiskuntatieteilijän, joka jaksaa
seurata eri alojen kehitystä yli oman
oppiaineensa. Hän katsoi minuun

hiukan surullisena ja sanoi: ”Aina
kun te Tampereella aloitatte uuden
tutkimuksen, te panette päälle suu-
rimman koneen.”

En voinut muuta kuin myöntää

hänen olevan oikeassa. Tuon ajan ta-
voitteisiin kuului jopa tiedotusopin
muuntaminen ”yleiseksi yhteiskun-
tatieteeksi”, jonka alle muut alan tie-
teet asettuisivat. Yritys ei eufemisti-

sesti sanottuna onnistunut kovin hyvin, ja nythän se on jo historiaa.

...

Tätä nykyä ei maastamme hevin löydy tiedotustutkijoita, jotka tekisivät työtään maanisen kunnianhimoisesti eli pyrkien luomaan teorioita, joihin voitaisiin sijoittaa kaikki viestintäprosessien osatekijät. Ala on moninaistunut, jopa pirstoutunut; ehkä hyvä niin.

Ala käy myös vilkasta keskustelua ongelmistaan, vaikka ei niin kiihkeää kuin joskus aiemmin. Esillä on myös oppiaineen nimi, etenkin kun Tampereen yliopiston tiedotusoppi sanana tunnustetaan aikansa eläneeksi; uudesta ja modernimmasta nimestä ei kuitenkaan vallitse minäkäänasteista yksimielisyyttä. Pertti Näränen on Tiedotustutkimus-lehdessä (3/2000) maininnut ehdokkaita: julkisviestintä, mediatutkimus, mediaviestintä, viestintä, viestintätieteet. Jopa medialogiasta on puhuttu, mutta mediatiikkaa ei kai vielä ole kukaan vakavissaan ehdotanut.

Kaiken keskellä Jaana Hujanen on väitellyt Jyväskylän yliopistossa journalistiikasta kirjallaan nimeltä ”Journalismin maakunnallisuus: alueellisuuden rakentuminen maakuntalehtien teksteissä ja tekijöiden puheissa”. Aihetta täytyy pitää kekseliäänä, kun tietää, että maakunnallisuutta ei yhä taajeneva tutkijajoukko aiemmin juuri ole noteerannut. Hieman tarkemmin ottaen hän on selvittänyt maakunnallisuuden representoitumista mediassa, jolla on ollut – tai on saattanut olla, sanoisin – keskeinen rooli maakuntien rakentumisessa.

Hujasen suhde aiheeseensa on kiistatta kunnianhimoinen, minkä havaitsee jo siitä, että hänen samanaiheisen lisenfaatintyönsä ja väitöskirjansa ajallinen väli on peräti viisi vuotta. Kunnianhimonsa hän on si-

joittanut ennen muuta laajoihin teoreettisiin lukuihinsa, joihin tutustuminen saattaa kiireistä lukijaa uuvuttaa.

Teoreettisista johdatuksista tärkeimpiin kuuluu verraten suppea 3. luku, jonka tekijä on otsikoinut ”Alue, identiteetti ja yhteisöllisyys diskursiivisina tuotteina”. Alueen käsittäminen diskursiiviseksi tuotteeksi merkitsee tässä sitä, että tekstien alueissa on kyse paitsi alueen kuvaamisesta myös esityksistä ja ehdotuksista, jotka koskevat vaikkapa sitä, mitä Keski-Pohjanmaa tai Pohjois-Suomi ovat.

Asiaa selventää luku nimeltä ”Poliittisten aluediskurssien ’me’ ja ’ne’”. Siinä Hujanen keskittyy kolmeen löytämäänsä aluediskurssiin, jotka ovat yhteen hiileen puhaltaminen, alueellinen tasapaino ja vastakkain asettaminen. Ensiksi mainittu on jatkoa ”menneisyyden” diskurssille ja ilmenee me-henkisyyden peräämisinä. Alueellisen tasapainon diskurssi on moniulotteisin: sen alla Hujanen erittelee niin hallinnollisen itsenäisyyden, omatoimisuuden kuin poliittisen tasapuolisuuden diskursseja. Alueellisen vastakkain asettamisen diskurssissa levikialue tulee vertailun kohteeksi toisen alueen kanssa polarisoivassa hengessä.

Ainakin ennakkoluuloinen lukija alkaa hyvin laajan ja vaateliaan teoreettisen arsenaalin läpi käytyään ihmetellä, löytyykö empiirisestä aineistosta riittävästi vastaavuutta teoreettisten käsitteiden kanssa, toisin sanoen, onko viimeksi mainituilla käyttöä. Ellei riittävästi ole, tehty empiria alkaa näyttää triviaalilta ja köyhältä. Jos tutkija taas paikkaa empirian aukkoja toistuvasti löyhällä spekulatiollaan, työstä voi tulla nautittava, mutta sen tieteellisyydestä riittää keskustelemista.

Hujanen ehkä on lähempänä ensiksi mainittua ratkaisua. Ehkä hänen tuloksiaan voidaan kommentoida

niinkin, että alueellisuus ei suinkaan ole Suomen maakuntalehdistönkään ykkösluokan arvoja, ei ainakaan kaikille lehdille eikä johdonmukaisesti vaihtelevissa tilanteissa. Pitäisikö alueellisuuden olla sitä, sen kysymyksen sivuutan.

Lehtien välillä on myös suuria eroja. Hujanen on laskenut alueellisia hankkeita, suunnitelmia tms. puolustavat jutut lehdittään vuosina 1987 ja 1994. Ilkka, räväkäksi tunnettu Seinäjoella ilmestynvä keskustalehti, oli julkaissut kyseisiä tekstejä 33 kertaa, Oulun sitoutumaton valtalehti Kaleva 25 kertaa ja muut viisi lehteä harvemmin. Hännänhuipuksi jäi Hämeen Sanomat, hämeenlinnalainen sitoutumaton lehti, seitsemällä jutullaan, jotka kaikki julkaistiin vuonna 1987.

Jutuista tutkija on etsinyt ja löytänyt erilaisia diskurssityyppejä, joita hän kuvaa ja erittelee. Esimerkkinä kerron, että kuvatessaan Kalevan saaneen kyselytutkimuksessaan lukijoiltaan varsin myönteisen arvion sisällöstään, toisin sanoen ”tavallisen pohjoissuomalaisen ihmisen asioihin” paneutumisestaan, Hujanen kysyy, olisiko vastaus ollut toinen, jos olisi väitetty tavallisten ihmisten asioineen olleen – ilmeisesti paljon, lisään – esillä Kalevassa.

Haastatelluista päätoimittajista kolme arvioi optimistisesti lehensä vaikutuksia, kun taas muut neljä pitivät niitä vähäisinä. Koko kysymys on tietenkin spekulatiivinen, mikä ei merkitse, etteikö sitä kannattaisi yrittää erikseen tutkia.

Hujanen pitää työnsä tuloksista olennaisena sitä, että aluediskursseilla on oma roolinsa myös sosiaalisten suhteiden ja identiteettien muodostumisessa sekä yhteiskunnallisen toimintakyvyn ja -kyvyttömyyden rakentumisessa ja jakautumisessa. Tässä on taas uusi tutkimuskohde. Mielelläni lukisin siitä, miten esimerkiksi Ilkan lukijat lehensä kokevat suhteessa omaan toi-

mintakykyysnä. Mieleissäni häiväh-tää europarlamentaarikko Kyösti Virrankoski. Olisiko hän päässyt edustamaan Suomea Brysseliin ja Strasbourgii ilman Ilkan näkyvää, etten sanoisi antaumuksellista pa-nosta? Ja toisaalta: miten tärkeä asia henkilöedustus lopulta on?

...

Jaana Hujasen väitöskirja siis edus-taa hitaasti etenevää ja asioihin jopa intohimoisesti paneutuvaa tutki-musta. Sille on Suomessa yhä tilaa, mutta vaaravyöhykkeessä alamme silti olla. Myös tutkimukselta vaa-ditaan nopeutta, apua hyvinkin käy-tännöllisten ongelmien ratkaisemi-nessä, ”mukana olemista”. Nämä vaatimukset taas täyttää Pekka Iso-taluksen ja Eeva Aarnion toimitta-ma kirja ”Presidentti 2000”. Sen te-keminen vaati runsaan puolen vuo-den ajan.

Kirjoittajia on yhdeksän ja he edustavat useita tieteenaloja, mistä voidaan sanoa pelkkää hyvää. Se auttaa avaamaan toisistaan poikkeavia tarkastelutapoja käsitteineen kaikkineen. Tuon monimuotoisuu-den syyksi ei ole mahdollista panna esimerkiksi sitä, että joukossa on muun muassa ikävyyttävän tun-tuista tekstiä siitä, miten sanoma-lehdet pääkirjoituksissaan käsitteli-vät pääehdokkaista. Kyllähän sekin auttaa kiireistä lukijaa jälkikäteis-analyysiin jo taakse jääneestä vaa-litaistelusta, mutta varsinaista tutki-musta tämä ei vielä ole.

Toisaalta kirjaan sisältyy myös oi-valluksia. Sellaisen löytää vaikkapa Pertti Suhosen artikkelista:

”Riitta Uosukaisen kannatuksen romahdus joulun jälkeen saattaa hy-vinkin selittyä sillä, että osa hänen kannattajistaan pyrki taktisesti var-mistamaan sopivan presidentin va-lintaa. Hänet hylkäävien taktisten valintojen tekemiseen oli kaksikin perustetta. Ne, jotka halusivat pre-

sidentiksi naisen ja lukivat mittauk-sista Halosen olevan Uosukaista vahvempi kilpailija Esko Aholle, katsoivat parhaaksi tukea Halosen pääsyä toiselle kierrokselle. Ne, jot-ka kauhistuivat ajatusta sosialistin, kirkosta eronneen jne. Halosen va-linnasta presidentiksi ja halusivat voittajaksi porvarin, äänestivät hän-en vahvimman kilpailijansa Ahon toiselle kierrokselle.”

Tyydyn sanomaan, mitä ajattelen: noin asia varmaan oli.

Kun Uosukaisen pääseminen toi-selle kierrokselle alkoi tuntua yhä toivottomammalta, kokoomus teki minkä voi. Se lähetti puolueen pu-heenjohtajan Sauli Niinistön ilmes-tymään kuvaruutuun ja vetoamaan puolueen kannattajiin: ”äänestäkää nyt jumaliste omaa”. Sitaateissa ole-van sanonnan painoarvoa lisää, että sen on haastattelussa Suhoselle esi-tänyt kokoomuslainen Lauri Kaira.

Pekka Isotalus on tutkinut kah-den pääehdokkaan nonverbaalista viestintää ja päätynyt kiintoisaan tulkintaan, joka ylittää ainakin omat kokemukseni. Hän käytti hyväkseen raatia, jonka jäsenistä kahdeksan il-moitti äänestävänsä Halosta, yksi Ahoa ja yksi aikoi jättää äänestä-mättä; yksipuolinen raati siis. Joka tapauksessa se havaitsi Halosen esiintymisissä enemmän normirikeitä esimerkiksi äänenkäytössä ja asennoissa. Aho selviytyi tv-tenteis-tä siis moitteettomammin. Kuiten-kin Halonen onnistui, raadin sil-missä siis, viestimään Ahoa enem-män ystävällisyyttä ja tasavertaista suhtautumista katsojiin. Vaikuttiko tulkintaan raadin jäsenten lähes yk-simielinen Halos-sympatia, sitä so-pii itse kunkin miettiä.

Tieteellisesti ehkä tyylikkään kir-joittaja koko opuksessa on imago-tutkijana vahvasti kunnostautunut, nyttemmin määräaikaisena profes-sorina toimiva Erkki Karvonen. Hän on muun muassa identifoinut ja vienyt kirjaan Tarja Halosen ja

Esko Ahon identiteettitekijät eli ää-nestäjiä ajatellen ”samankaltaisten” linnakkeet. Tekijöitä on kertynyt kummallekin yhtä monta eli kah-deksan. Luetteloa sopii itse kunkin äänestäjän tarkastella. Sen olen teh-nyt itsekin kahdesti Halosta äänes-täneenä ehkä hieman erikoislaatuise-na tyyppinä, jolle myös Aho olisi presidentiksi kelvannut. Oman eri-koisuuteni olen kokenut kertomalla asiasta ehdoin tahdoin sosialide-mokraattisille ja vasemmistoliitto-laisille tuttavilleni. Olen ottanut esiin myös sen kantani, että oli vää-rin leimata Aho oikeistolaiseksi, vaikka hän vaalien toisella kierrok-sella muuttuikin jonkin verran oi-keistohenkiseksi kuin hän en-simmäisellä oli.

Kirja ”Presidentti 2000” houkut-telee kirjaamaan omiakin havainto-jani. Mielestäni voitaisiin väittää jo-pa, että kokoomuksen naiset ratkai-sivat vaalien lopputuloksen Tarja Halosen hyväksi. Eräänlainen avain-henkilö oli Kirsi Piha, jonka taido-kas kannanotto olisi ansainnut enemmän julkista huomiota. Hän-hän sanoi olevansa sosialidemok-raattisen puolueen kanssa eri mieltä joka asiasta, mutta äänestävänsä Ha-losta. Toisin sanoen hän teki legitii-miksi vastaavan äänestyskäyttäyty-misen oikeistolaisemmillekin ko-koomuslaisille tai ainakin tuohon ryhmään kuuluville naisille. Pihaa säestivät Liisa ja Katju Holkeri eli vahvan ja ansioituneen kokoomus-politiikon vaimo ja tytär. Verojaan pakoilevan Ari Vatasen ilmaantumi-nen Halosen äänestäjäkuntaan oli taas samanlainen epätoivottu tapah-tuma kuin Georg C. Ehrnroothin työntyminen Mauno Koiviston kannattajaksi vuoden 1982 presi-dentinvaaleissa.

Itse koin Halosen ja Ahon loppu-vaiheen keskustelun dramaattisem-maksi kuin kirjan tekijät. EU:han oli saanut päähänsä asettaa Itävallan boikottiin sen oikeistopopulistisen

puolueen puheenjohtajan Jörg Haiderin typerien puheiden vuoksi otamatta huomioon, että hän oli sanomisiaan myös peruutellut eikä ollut ahdistellut yhtään yksilöä. Minulle tämä merkitsi sitä, että EU:n muodostaneet Euroopan suurvallat ovat antaneet itselleen anteeksi mitä verisimmän historiansa. Oppositiossa oleminen teki Aholle mahdolliseksi asennoitua boikottiin järkevämmin kuin Halonen, jonka sidonnaisuus EU:hun paljastui katsojalle, estottomammin silloin, kun hän lopuksi turvautui vanhaan ja tuttuun lauseeseen: on muistettava, että Hitler pääsi valtaan vapailla vaaleilla. Tuon sanoessaan myös hänen hermonsä olivat kiristyneet.

Tuo episodi saattoi viedä Haloselta jonkin verran ääniä, mene ja tiedä.

Muuten olen sitä mieltä, että vaikka mitään ehdottoman oikeaa vaalitutkimuksen menetelmää ei tietenkään ole, äänestäjien ja äänestämättä jättäneiden haastatteleminen olisi vähiten huono.

...

Timo-Erkki Heinon kirja ”Pankkien uhrin” on erikoisuus suomalaisessa tiedotustutkimuksessa ja myös sen lievealueella. Tutkimushan se ei ole, mutta toisaalta ei paljon puutukaan, ennen kuin siitä sellainen tulisi. Voisin kuvitella tutkivasta journalismista ja erityisesti sen tekemisestä kiinnostuneen tiedemiehen, joka saapuisi haastattelemaan Heinoa. Tutkija kirjaisi, tulkitsisi ja jalostaisi tämän kertomusta työstään, ja lopulta meillä saattaisi olla käsissämme tutkimus, joka eroaa monesta muusta jotenkin kaltaisestaan vain huikean kiintoisuutensa vuoksi.

Heino on kokenut, kunnianhimoinen ja eri yhteyksissä palkittu toimittaja, joka on vienyt kirjaansa 18.1.1998 lähetetyn tunnin mittaisen tv-dokumenttinsa ”Pankkien uhrin” tekoprosessin ja liittänyt mu-

kaan valmiin käsikirjoituksen. Edellinen on minusta kiintoisampi, koska jälkimmäisessä vain toteutetaan se, mistä tekijä kirjan pääosassa käy jatkuvaa ja kovaa kamppailua itsensä kanssa.

Ohjelmatyön suureksi kysymykseksi nousevat pankkien uhrin aivan tietyllä tavalla täsmennettynä: ajoivatko maamme pankit asiakkaitaan turhiin konkursseihin vai eivät? Sikäli kuin pankinjohtajat suostuivat asiasta puhumaan, turhia konkursseja ei ollut, vaan tapaus tapaukselta voidaan osoittaa vararikko tarpeelliseksi ja jopa väistämättömäksi. Uhrit ovat ymmärrettävästi aivan toista mieltä; yksi heistä väittää jopa Mikko Revon ja Kalevi Keihäsen konkursseja tarpeettomiksi. Tutkimuksia asiasta ei ollut tuolloin eikä ole vielä. Mahtaako niitä koskaan tulla?

Ohjelman suunnittelu on täynnä kontakteja eri henkilöihin, joista pääosaan nousevat potentiaaliset pankkien uhrin ja tärkeään sivuosaan pankinjohtajat. Ensiksi mainitut saattavat olla täynnä elämänsä ehkä vakavinta tragediaa ja valmiita kertomaan siitä, mutta Heinolle käy myös niin, että potentiaalinen esiintyjäehdokas todetaan oikeuden tuomitsemaksi, eikä tekijä halua hänen osuuttaan käyttä. On haastattelun luvanneita, jotka kiel-

täytyvät. Toisaalta halukkaita ja sopiviakin henkilöitä riittää.

Heino panee itsensä peliin, ei laske tunteja, tekee ylipitkiä päiviä. Hän vaatii paljon itseltään ja pahoittelee muun muassa sitä, että hän ei kykene muuttamaan puhetapaansa, joka muistuttaa luennoimista. Hän haluaa työhön mukaan aivan tietyn kuvaajan ja leikkaajan, jotka hän tuntee. Hän tekee päätöksiä alustavan käsikirjoituksen tekemisestä, mutta ne eivät pidä. Kuitenkin ohjelma edistyy, valmistuu ja lähetetään. Tekijää kiinnostavat myös lehtiartikkelit.

Kirja panee lukijan oppimaan muun muassa sen perusasian, että ajankohtais- ja dokumenttiohjelmien ero on valtava. Edellinen perustuu usein valmiisiin uutisiin, jotka havainnollistetaan ja joita kommentoidaan lähinnä pikaisin haastatteluin. Niitä tietenkin tarvitaan, mutta dokumentit ovat kaukana niistä. Tämän Heino tietää jos kukaan.

Heinolla on myös yleisempiä ajatuksia tv-työstä. Jotkut niistä ovat kärkeistettyjä, kuten lause ”Pelkkä erilaisten näkökantojen esittely A-studion toisaalta-toisaalta-tyyliin ei ole kovin mielenkiintoista”. Miksi se ei voisi olla toimivaa, kunhan käytäntö ei tule yleiseksi tavaksi?

PERTTI HEMÁNUS

JAANA HUJANEN
JOURNALISMIN MAAKUNNALLISUUS
ALUEELLISUUDEN RAKENTUMINEN MAAKUNTALEHTIEN TEKSTEISSÄ
JA TEKIJÖIDEN PUHEISSA
JYVÄSKYLÄ: JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO, 2000

PEKKA ISOTALUS & EEVA AARNIO (TOIM.)
PRESIDENTTI 2000. MISTÄ VAALIT ON TEHTY?
JYVÄSKYLÄ: SOPHI, 2000

TIMO-ERKKI HEINO
PANKKIEN UHRIT. KERTOMUKSIA TÄÄLTÄ JOSTAKIN
TURKU: TURUN YLIOPISTO, DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU JA
TURUN TAIDEAKATEMIA, 2000